

ואולי ביאור הציון להרי"ף והרא"ש כדלהלן הע' 5/א, וצ"ע.

עוד יל"ד שלפמ"ש הערוך והריטב"א אי"ז דוקא אצל רב המנונא, אלא כ"ה אצל כל אדם שלא יאריך בתפלה יותר מדאי מפני ביטול תורה. ולכא"ו החידוש אצל רב המנונא דאע"פ שהגיע כבר לידיעה"ת כולה ג"כ אין לו להאריך בתפלה יותר מדאי. וע"י להלן ס"ו הע' 3.

וע"י ברכות לבב: כל המאריך בתפלתו אין תפלתו חזרת ריקם.. אינו והאמר רתב"א אר"י כל המאריך בתפלתו ומעין בה .. מאי תקנתיה יעסוק בתורה .. ל"ק הא דמאריך ומעין הא דמאריך ולא מעין. ובמהרש"א: יעסוק בתורה: שביטול תורה הוא המונע מלקבל תפלתו כמ"ש מסיר אנו. ועד"ו בעיון יעקב שם: ואולי נענש על שהאריך בתפלתו שהוא חיי שעה ולא עסק בתורה.

ב. יל"ע בהא דרבא חזייה לרב המנונא דקא מאריך בצלותיה אמר מניחין וכו'. ודילמא נהג רב המנונא כחסידיה הראשונים שהי' שוהין ט' שעות ולא נא' עליהם מניחין חיי עולם. והטעם כדלהלן ס"ו שעשו כן לאחר שהגיעו לידיעה"ת כולה. ול"מ שרבא חזייה לרב המנונא קודם שרב המנונא הגיע לידיעה"ת כולה. וגם לא יתכן לומר שרבא חשש שאצל רב המנונא לא תהי' תורתו משתמרת כדלהלן שם אצל חסידים הראשונים, ע"ש הע' 2.

וי"ל שרבא ידע כרב המנונא שהיתה תורתו אומנתו לגמרי כרשב"י ותבירי ולא הי' עוסק גם במלאכה, וע"כ טען עליו שמניחין חיי עולם וכו'. אך ז"א דמשמעות לשון הגמרא דחזיה לרב המנונא דמאריך בצלותיה. ואם רב המנונא הי' בדרגת רשב"י ותבירי לא הי' צריך להתפלל כלל, ולא רק שלא הי' צריך להאריך בצלותי. ולכא"ו משמע יותר כדלהלן הע' 13/א שרב המנונא לא היתה תורתו אומנתו לגמרי כרשב"י, והי' עוסק גם במלאכה לפרנס עצמו וע"כ הי' צריך גם

בירושלמי שאפי' לק"ש אינו מפסיק וי"ל דאין אנו מפסיקין דקאמר היינו שאין צריכים להפסיק מכיון שזה שינון וזה שינון ומ"מ אי בעי מפסיק (וע"י להלן הע' 8/א או' ב'). וצריך לחלק בין להפסיק לק"ש לשיטת הירושלמי ולבין להפסיק לתפלה להבבלי דהוי איסורא.

4/א אלא לתפלת י"ח שהיא בקשת רחמים וכו': מצוין גמרא שבת י' לפירוש הרי"ף והרא"ש. ואולי הכונה דבגמ' שם אי דר' ירמיה הוה יתיב קמיה דר"ז והוה גריס מטא זמן צלויי וקמסרהב קרי עליה ר"ז מסיר אונז משמוע תורה גם תפלתו תועבה. וכ' ע"ז הרי"ף והרא"ש ס"ט"ס יט ודוקא מי שתורתו אומנתו כדבעינן למימר לקמן (וע"י ג"כ תוס' יא.א. ד"ה כגון בתירין הראשון דר' זירא (ע"י ג"כ חידושי הר"ן יא.א) תורתו אומנתו היתה). ולפ"ז גם העובדא שלפני"ז בגמ' דרבא חזייה לרב המנונא דקא מאריך בצלותיה אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה לדעת הרי"ף והרא"ש ג"כ הטעם משום תורתו אומנתו וא"כ לא הי' לו להתפלל כלל.

וע"י ריטב"א יומא יט.ב. בהא דדריש במ לא בתפלה: ואחרים פ"י שזה לענין אותה שאמרו בפ' יציאות השבת חברים העוסקים בתורה מפסיקים לק"ש ואין מפסיקים לתפלה (כ"ה ג"כ בתוס"י יומא שם). א"נ שלא יאריך בתפלה יותר מדאי שיתבטל הרבה מתורתו שלא להניח חיי עולם ולעסוק בחיי שעה. וכן הביא שאלת שלום על השאלות ס"י קמג בשם הערוך ע' במ: איכא דאמרי ולא בתפלה שלא יאריך בתפלה שהיא חיי שעה לבטל תורה שהיא חיי עולם. וכ"ה במד"ג דברים וז': ודברת במ .. איכא מ"ד ולא בתפלה שלא יאריך בה שחיי שעה היא, לבטל ת"ת שהיא חיי עולם (וע"י לעיל ס"ג הע' 30/א או' ג' משוער"ר ס"י א.ט. וע"י להלן ס"ו הע' 3). משמע שהטעם דמניחין חיי עולם וכו' קאי על להאריך יותר מדאי ואי"ז טעם על מה שאינו מפסיק כל עיקר.